

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ШЕПЕТІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
Шепетівського медичного фахового коледжу
протокол № 1 від « 31 » серпня 2022р.
Голова педагогічної ради,
т. в. о. директора Шепетівського медичного
фахового коледжу

Марія СЮСЬКО

« 31 » серпня 2022р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**

ШЕПЕТІВКА

1. Загальні положення

1.1. Положення про навчально-методичний комплекс навчального предмета/освітньої компоненти (далі – Положення) розроблено як складову системи управління якістю освітнього процесу. Це Положення встановлює єдині вимоги до змісту й оформлення навчально-методичних комплексів (далі – НМК) навчальних предметів/освітніх компонент (далі - навчальних предметів/ОК), передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка фахових молодших бакалаврів у Шепетівському медичному фаховому коледжі (далі – Коледж) та визначає комплексний і системний підхід щодо забезпечення освітнього процесу навчально-методичними, інформаційними, довідниковими, контрольними та іншими матеріалами, спрямованими на підвищення якості підготовки здобувачів освіти, а також створення умов для ефективної організації самостійної роботи.

1.1. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти та інших нормативних документів.

1.2. Вимоги Положення є обов'язковими для всіх викладачів Коледжу.

1.3. НМК є інтелектуальною власністю його укладача (укладачів). При створенні НМК укладач (укладачі) повинні керуватися принципами академічної доброчесності.

1.4. НМК формується в друкованому вигляді та/або як електронний освітній ресурс і зберігається в навчальному кабінеті, за яким закріплений навчальний предмет/ОК.

1.5. Здобувачі освіти мають доступ до навчально-методичного забезпечення навчального предмета/ОК.

2. Структура навчально-методичного комплексу

2.1. *Навчально-методичний комплекс* – це сукупність нормативних, навчально-методичних та програмних матеріалів у паперовій та електронній формі, необхідних для формування у здобувачів фахової передвищої освіти відповідних компетентностей, передбачених робочою програмою навчального предмета/ОК.

2.2. НМК повинен забезпечити всі основні етапи педагогічного процесу. НМК розробляються для всіх навчальних предметів/ОК відповідно до навчального плану. Навчально-методичний комплекс включає структурні частини:

2.2.1. Титульна сторінка (додаток А).

2.2.2. Зміст.

2.2.3. Робоча програма навчального предмета/ОК.

2.2.4. Конспекти/плани-конспекти теоретичних занять (додаток Б).

2.2.5. Конспекти/плани-конспекти семінарських занять (додаток В).

2.2.6. Конспекти/плани-конспекти практичних занять/навчальних практик під керівництвом викладача (додаток Г).

2.2.7. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт (додаток Д).

2.2.8. Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів освіти (додаток Ж).

2.2.9. Методичні розробки (підручники, навчальні посібники, авторські роботи, в тому числі електронні, розроблені викладачем з навчального заняття, теми, розділу, навчального предмета/освітньої компоненти).

2.2.10. Навчально-методичні матеріали для поточного контролю результатів навчання, проміжного контролю (тематичний) та підсумкового контролю (семестровий, річний, ДПА, залік, диференційований залік, екзамен).

2.2.11. Методичні, наочні, мультимедійні матеріали тощо.

2.2.12. Рекомендована література.

3. Зміст структурних частин навчально-методичного комплексу

3.1. Робоча програма навчального предмета/ОК розробляється, оформлюється та затверджується у відповідності до вимог та включає опис навчального предмета/ОК, лист погоджень, пояснювальну записку (мета та завдання, міждисциплінарна інтеграція, організаційні форми навчальних занять, методи навчання, форми та засоби контролю знань здобувачів освіти, критерії оцінювання результатів навчання), програмні результати навчання та перелік компетентностей, тематичний план (робочий тематичний план лекцій, робочий тематичний план практичних занять/навчальної практики під керівництвом викладача, робочий план самостійної роботи), зміст програми, перелік практичних навичок, перелік питань до підсумкового контролю знань, література.

3.2. Конспект/план-конспект теоретичного заняття/лекції (вступна лекція, тематична лекція, клінічна лекція, проблемна лекція (чи з елементами проблемності), міждисциплінарна лекція, оглядова лекція, узагальнююча лекція, лекція-бесіда, лекція із застосуванням наочності) містить тему, кількість навчальних годин, актуальність теми, навчальні цілі, міждисциплінарну інтеграцію, план та організаційну структуру, зміст матеріалу, матеріали активізації здобувачів освіти під час заняття та матеріали для їх самопідготовки, список рекомендованої літератури.

3.3. Конспект/план-конспект семінарського заняття (проблемний семінар, міждпредметний семінар, семінар-дискусія, семінар-конференція, семінар з обміну досвідом, узагальнюючий семінар, семінар відтворення теоретичних знань) містить тему, кількість навчальних годин, актуальність теми, навчальні цілі, міждисциплінарну інтеграцію, зміст теми семінарського заняття, план та організаційну структуру семінарського заняття та матеріали методичного забезпечення семінарського заняття, список рекомендованої літератури.

3.4. Конспект/план-конспект практичного заняття/навчальної практики під керівництвом викладача містить тему, кількість навчальних годин, актуальність теми, навчальні цілі, міждисциплінарну інтеграцію, зміст теми заняття, план, організаційну структуру заняття, матеріали методичного забезпечення заняття, список рекомендованої літератури.

3.5. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт містять тему, кількість навчальних годин, мету лабораторної роботи, обладнання, прилади та матеріали, матеріали для аудиторної самопідготовки до лабораторної роботи, результати лабораторного дослідження, обробку результатів лабораторного дослідження та висновки.

3.6. Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів освіти містять тему, кількість навчальних годин, актуальність теми, навчальні цілі, матеріали самостійної роботи, список рекомендованої літератури.

3.7. Методичні розробки містять титульну сторінку, анотацію, рецензію, зміст, вступ, основну частину, висновок, список використаних джерел, додатки (при необхідності)

3.8. Навчально-методичні матеріали, що включаються в НМК, повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки й техніки, методології й дидактики, а також передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних педагогічних технологій і технічних засобів освітнього процесу, що дають змогу здобувачам освіти глибоко засвоїти навчальний матеріал і набути практичних вмінь.

3.9. Навчально-методичні матеріали для контролю результатів навчання здобувачів освіти: тести, ситуаційні задачі, індивідуальні питання та завдання, самостійні роботи, контрольні роботи, директорські контрольні роботи, екзаменаційні білети тощо.

4. Порядок розробки навчально-методичного комплексу

4.1. Розподіл функцій з розробки НМК здійснюється у відповідності до освітніх/освітньо-професійних програм, обговорюється та затверджується на цикловій комісії.

4.2. Розробка НМК навчального предмета/ОК здійснюється викладачем/групою викладачів, які несуть персональну відповідальність за якість та зміст навчально-методичного комплексу навчального предмета/ОК.

4.3. Підготовка структурних частин НМК включається до індивідуального плану роботи педагогічного працівника циклової комісії, за яким закріплено навчальний предмет/ОК, як методична робота.

4.4. Голова циклової комісії, за якою закріплений навчальний предмет/ОК:

- контролює якість і терміни підготовки НМК;
- оцінює якість викладання предмета й підготовки НМК шляхом вивчення матеріалів НМК та відвідування занять з даного навчального предмета/ОК.

4.5. Результати внутрішнього контролю змісту та якості НМК відображаються у протоколах засідання циклової комісії.

4.6. Укладач (укладачі) НМК вносять до нього зміни з метою поліпшення якості викладання, повного відображення сучасного стану науки та практики.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення про навчально-методичний комплекс навчального предмета/освітньої компоненти та зміни до нього затверджуються педагогічною радою Шепетівського медичного фахового коледжу.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ШЕПЕТІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія _____

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**

Укладач/укладачі:

(ПІБ, кваліфікаційна категорія, педагогічне звання)

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ КОНСПЕКТУ ЛЕКЦІЇ

Тема лекції, кількість навчальних годин.

I. Актуальність теми: дається обґрунтування актуальності теми, значення її у майбутній професійній діяльності, наводяться дані, що спрямовані на формування позитивної мотивації щодо теми лекції.

II. Навчальні цілі лекції формулюються з урахуванням компетентностей (інтегральних, загальних, предметних, спеціальних):

- оволодіти, розширити, систематизувати, узагальнити, сформувати і закріпити...
- засвоїти, сформулювати поняття та усвідомити значення вивчення...
- мотивувати до планування, аналізу, контролю, самооцінювання, пошукової діяльності, роботи з літературою/інформаційними ресурсами...

III. Міждисциплінарна інтеграція.

Дисципліни	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни 2. Наступні дисципліни, ті що забезпечуються. 3. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами даної дисципліни)		

IV. План та організаційна структура лекції.

№ з/п	Основні етапи лекції, зміст	Матеріали методичного забезпечення	Розподіл часу
1	Підготовчий етап Визначення актуальності теми, навчальних цілей лекції	Див. п. I-II	5%
2	Основний етап Викладення лекційного матеріалу за планом: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ...	Питання, проблемні ситуації, задачі. Засоби наочності	85%-90%
3	Заключний етап Загальні висновки. Відповіді на запитання. Завдання для самопідготовки студентів	Навчальна література, завдання, запитання	5-15%

V. Зміст лекційного матеріалу:

- а) розгорнутий конспект змісту теми;
- б) структурно-логічна схема змісту теми.

VI. Матеріали активізації студентів під час лекції:

питання, задачі, проблемні ситуації, матеріали лекційного контролю, ілюстративні матеріали і т.п.

VII. Матеріали для самопідготовки студентів:

- а) з теми, що викладена в лекції (література, питання, завдання);
- б) з теми наступної лекції (література, перелік основних питань).

Додаток В

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ КОНСПЕКТУ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Тема, кількість навчальних годин.

I. Актуальність теми.

II. Навчальні цілі формулюються з урахуванням компетентностей (інтегральних, загальних, предметних, спеціальних):

Знати, засвоїти...

Вміти, оволодіти...

Вміти досліджувати, творчо вирішувати...

III. Міждисциплінарна інтеграція.

Дисципліни	Знати	Вміти
Попередні		
Наступні		
Внутрішньопредметна інтеграція		

IV. Зміст теми семінарського заняття.

Може даватися у вигляді розгорнутого змісту, структурно-логічної схеми теми, тезисному варіанті.

V. План та організаційна структура семінарського заняття.

№ з/п	Основні етапи, зміст	Матеріали методичного забезпечення	Розподіл часу
1	Підготовчий етап Організаційні заходи Постановка цілей		5%
2	Основний етап Аналіз та узагальнення теоретичного матеріалу за планом: 1. 2. 3. 4. 5.	Проблемні питання. Ситуації. Завдання. Задачі. Доповіді студентів. Реферати. Звіти. Класифікаційні таблиці. Таблиці диференційної діагностики. Структурно-логічні схеми	80-90%

3	Заключний етап Підведення підсумків Домашнє завдання	План теми наступного семінару. Література. Матеріали самоконтролю	5-15%
---	---	---	-------

VI. Матеріали методичного забезпечення семінарського заняття.

5.1. Матеріали методичного забезпечення основного етапу семінарського заняття:

- план семінару;
- література (навчальна, наукова);
- проблемні питання, завдання, задачі, тести, схеми і т. п., відповідно до типу семінару.

5.2. Матеріали методичного забезпечення заключного етапу семінарського заняття:

- план теми наступного семінару;
- теми рефератів та доповідей;
- література: навчальна, наукова;
- матеріали для самоконтролю студентів (питання, тести, задачі, структурно-логічні схеми, класифікаційні таблиці тощо).

Додаток Г

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ КОНСПЕКТУ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ/ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема, кількість навчальних годин.

I. Актуальність теми: розкривається значимість теми у майбутній професійній діяльності, наводяться дані, спрямовані на формування позитивної мотивації, пізнавального інтересу до теми, що вивчається.

II. Навчальні цілі формулюються з урахуванням компетентностей (інтегральних, загальних, предметних, спеціальних):

- ознайомитись, мати уявлення про ...
- знати, засвоїти ...
- оволодіти навичками..., технікою виконання...
- оволодіти вміннями або вміти обстежити, діагностувати, провести диференційну діагностику, визначити план лікування, надати невідкладну допомогу, дослідити тощо ...
- розвивати творчі здібності в процесі лабораторного, експериментального, клінічного, теоретичного дослідження проблемних питань ...

III. Міждисциплінарна інтеграція.

Дисципліни	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни 2. Наступні дисципліни, ті що забезпечуються. 3. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами даної дисципліни)		

IV. Зміст теми заняття:

- а) розгорнутий конспект змісту теми;
- б) структурно-логічна схема змісту теми

V. План та організаційна структура заняття

№ з/п	Основні етапи заняття, зміст	Матеріали методичного забезпечення	Розподіл часу
1	Підготовчий етап Організаційні заходи Постановка навчальних цілей Контроль вихідного рівня знань, навичок, умінь	Див. п. I-II Матеріали контролю. Таблиці, малюнки, муляжі, структурно-логічні схеми, інструментарій, обладнання, лікарські препарати, слайди, звукозаписи і т.п.	10-25%
2	Основний етап Формування професійних вмінь та навичок. Наприклад: 1. Оволодіти навичками... технікою... методикою проведення... 2. Провести курацію хворого... 3. Скласти план обстеження... 4. Провести диференційну діагностику... 5. Визначити план лікування... 6. Дослідити медико-біологічний об'єкт, препарат і вміти розрізняти, диференціювати його елементи... 7. Дослідити лабораторно... експериментально...	Алгоритми для формування професійних вмінь і навичок. Практичні завдання (типові, нетипові, непрогнозовані ситуації). Завдання для індивідуальної роботи та роботи в малих групах, парах	60-80%
3	Заключний етап Контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок Підведення підсумків заняття Домашнє завдання	Задачі. Тести Результати лабораторного дослідження Навчальна література, завдання, запитання	10-20 %

VI. Матеріали методичного забезпечення заняття

5.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття: питання, задачі, тестові завдання та інше.

5.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: алгоритми для формування практичних навичок та вмінь, навчальні задачі і т.п.

5.3. Матеріали контролю для заключного етапу: задачі, завдання, тести, література (навчальна, наукова) і т.п.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Тема, кількість навчальних годин.

I. Мета лабораторної роботи :

лабораторно дослідити залежності..., структуру..., реакції...

II. Обладнання, прилади та матеріали.

III. Матеріали для аудиторної самопідготовки до лабораторної роботи:

- теоретичні відомості по темі;
- рекомендована література (основна і додаткова);
- порядок проведення та оформлення лабораторної роботи (інструктивні матеріали, форма протоколу дослідження і т. п.);
- відомості з техніки безпеки;
- матеріали для самоконтролю: питання, тести, завдання, задачі.

IV. Результати лабораторного дослідження (оформлюються відповідно до протоколу звіту).

V. Обробка результатів лабораторного дослідження.

VI. Висновки.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Тема, кількість навчальних годин.

I. Актуальність теми: коротко розкривається професійне значення теми, наводяться дані, спрямовані на формування позитивної мотивації щодо її вивчення.

II. Навчальні цілі формулюються з урахуванням компетентностей (інтегральних, загальних, предметних, спеціальних):

- оволодіти, розширити, систематизувати, узагальнити, сформувати і закріпити...
- засвоїти, сформулювати поняття та усвідомити значення вивчення...
- мотивувати до планування, аналізу, контролю, самооцінювання, пошукової діяльності, роботи з літературою/інформаційними ресурсами...

III. Матеріали самостійної роботи.

3.1 Базові знання, вміння, навички, необхідні для вивчення теми (міждисциплінарна інтеграція).

Наприклад:

Дисципліни	Знати	Вміти
1. Анатомія 2. Біохімія 3. Пат. Фізіологія 4. Пропедевтика внутрішніх хвороб 5. Інфекційні хвороби	Будову ... Патологія вуглеводного обміну ... Етіологія і патогенез... Симптоматологія ... Збудники, що викликають ...	Проводити клінічну, лабораторну, інструментальну діагностику

3.2. Зміст теми:

В залежності від складності теми, її новизни, наявності чи відсутності лекцій та підручників по ній, зміст теми може бути викладений у різних варіантах:

- розгорнутий, деталізований текст змісту;
- тези змісту теми;
- структурно-логічна схема змісту;
- перелік літератури з теми.

3.3. Рекомендована література:

- основна;
- додаткова.

3.4. Матеріали для самоконтролю:

A. Питання для самоконтролю:

Б. Тести для самоконтролю:

- з одиничною вибірковою відповіддю;
- з вибірковою групою правильних відповідей;
- з відповіддю, що самостійно формулюється, позначається студентом;
- на визначення правильної послідовності дій;

- на знаходження логічно зв'язаних пар;
- на вибір декількох груп правильних відповідей.

В. Задачі для самоконтролю:

- типові, стандартні, класичні, мають однозначну відповідь, студентам відомий алгоритм їх вирішення;
- нетипові, нестандартні, що відображають ускладнені професійні ситуації.

Право вибору тієї чи іншої форми відображення змісту теми самостійної роботи та матеріалів для самоконтролю залишається за викладачем.